EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 19.6.2024.
COM(2024) 612 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Itālijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 612 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Itālijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97[1], un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241[3], ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot ES finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm tas palīdz panākt ekonomikas un sociālo atveseļošanu un īstenot ilgtspējīgu reformas un investīcijas, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju ES un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.

---

1 OV L 2024/1263, 30.4.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj

2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj

(2) 2023. gada 27. februārī pieņemtās *REPowerEU* regulas[4] mērķis ir pakāpeniski izbeigt ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas palīdzēs iegūt enerģētisko drošību un dažādot ES energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Itālija savā nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā iekļāva jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus.

(3) Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada"[5], lai nodrošinātu informācijas bāzi lēmumiem par politiku un radītu pamatnosacījumus izaugsmes palielināšanai. Paziņojumā kā viens no deviņiem savstarpēji pastiprinošiem faktoriem bija minēta konkurētspēja. Citi faktori bija piekļuve privātajam kapitālam, pētniecība un inovācija, izglītība un prasmes, kā arī vienotais tirgus – ārkārtīgi svarīgas politikas prioritātes, kas palīdzētu reformām un investīcijām atrisināt pašreizējās produktivitātes problēmas, kā arī vairotu ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspēju. 2024. gada 14. februārī Komisija pēc minētā paziņojuma pieņēma ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju[6]. Ziņojumā detalizēti aprakstīts, kādas konkurētspējas priekšrocības sagādā Eiropas vienotais tirgus un kādi apgrūtinājumi vēl aizvien pastāv, tajā tiek analizētas gada norises, vadoties pēc deviņiem identificētajiem konkurētspējas faktoriem.

(4) 2023. gada 21. novembrī Komisija pieņēma 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu[7], tādējādi uzsākot 2024. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ciklu. Eiropadome 2024. gada 22. martā apstiprināja pētījumā izvirzītās prioritātes saistībā ar konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2023. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā norādīja Itāliju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma atzinumu par Itālijas 2024. gada budžeta plāna projektu. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2024. gada 12. aprīlī, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2024. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2024. gada 11. martā.

(5) ES jaunais ekonomikas pārvaldības satvars stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Šis satvars ietver jauno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97. Tas ietver arī grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un grozīto Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu

---

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

budžeta struktūrām[8]. Jaunais satvars ir vērsts uz valsts parāda atmaksājamību, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, kā arī pakāpenisku fiskālo konsolidāciju, kas panākamas ar reformām un investīcijām. Tas veicina valstu līdzatbildību un vairāk orientējas uz vidēju termiņu, piedevām plānota efektīvāka un konsekventāka izpilde. Katrai dalībvalstij būtu jāiesniedz Padomei un Komisijai savs vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns. Valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajā plānā ir iekļautas dalībvalsts fiskālās, reformu un investīciju saistības, plānošanas periodam aptverot 4 vai 5 gadus atkarībā no tā, cik ilgs ir valsts likumdevēja parastais darbības laiks. Neto izdevumu virzībai[9] valstu vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos būtu jāatbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām, piemēram, par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās vai tai jāsaglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no IKP, un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsaglabā zem 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1263 izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt ne vairāk kā par 3 gadiem. Lai palīdzētu sagatavot minētos plānus, Komisija ir paredzējusi 2024. gada [21. jūnijā] nosūtīt dalībvalstīm norādījumus par ziņām, ko iekļaut plānā un turpmākajos gada progresa ziņojumos, kuri tām būs jāiesniedz, un saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 5. pantu nosūtīs tām tehniskos norādījumus par fiskālo korekciju (attiecīgā gadījumā atsauces trajektoriju un tehnisko informāciju). Dalībvalstīm savi vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni būtu jāiesniedz līdz 2024. gada 20. septembrim, izņemot, ja dalībvalsts un Komisija vienojas šo termiņu pagarināt par saprātīgu laikposmu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā procesā iesaistās arī valstu parlamenti, un pēc vajadzības būtu jāapspriežas ar neatkarīgām fiskālajām iestādēm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām.

(6) 2024. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz reāli novērst visas problēmas, kas minētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020., 2022. un 2023. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi arī attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

(7) Itālija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas

---

[8] Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj), un Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] Neto izdevumi, kā definēts Padomes 2024. gada 29. aprīļa Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā (OV L 2024/1263, 30.4.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). "Neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, i) atskaitot procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu par Itālijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu[10] un 2023. gada 8. decembrī grozīja šo lēmumu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 2. punktu, lai atjauninātu neatmaksājamā finanšu atbalsta maksimālo finanšu iemaksu, kā arī lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu[11]. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Itālija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(8) 2024. gada 30. aprīlī Itālija iesniedza savu 2024. gada valsts reformu programmu un 2024. gada stabilitātes programmu, ievērojot Regulas (EK) 1466/97 4. panta 1. punktu. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2024. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Itālijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(9) Komisija 2024. gada ziņojumu par Itāliju[12] publicēja 2024. gada 19. jūnijā. Tajā tika izvērtēts, kā Itālija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2023. gadam, un kā Itālija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Itālijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(10) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Itāliju. Komisijas dienesti minētās regulas piemērošanas nolūkiem sagatavoja novērtējumu par Itālijas makroekonomisko neaizsargātību, un tā galvenie konstatējumi tika publicēti 2024. gada aprīlī[13]. Komisija 2024. gada 19. jūnijā secināja, ka pēc tam, kad 2023. gadā Itālijā tika konstatēta pārmērīga nelīdzsvarotība, tā saskaras ar makroekonomikas nelīdzsvarotību. Proti, Itālija joprojām saskaras ar neaizsargātību, kas saistīta ar lielu valdības parādu un zemu ražīguma pieaugumu apstākļos, kad darba tirgus ir nestabils un finanšu sektorā ir dažas nepilnības, kam ir pārrobežu ietekme. Itālijas valsts parāda attiecība pret IKP, kopš tā sasniedza augstāko punktu Covid-19 pandēmijas krīzes laikā, ievērojami samazinājās, galvenokārt spēcīga nominālā IKP pieauguma dēļ. Tomēr valsts parāda attiecība joprojām ir augsta, 2023. gadā pārsniedzot 137 % no IKP, un tiek prognozēts, ka lejupejošā tendence šogad un nākamajā gadā mainīsies. Šī apvērse ir saistīta ar lielu parādu palielinošu atlikumu un plūsmu korekciju, kas joprojām ir ievērojama, lai gan tā samazinās, valsts budžeta deficītu, kā arī mazāku nominālā IKP pieaugumu. Ražīguma pieaugums kopumā un vidēji ir bijis pozitīvs, bet ierobežots, un tas apstiprina reformu un investīciju nepieciešamību, lai pārvarētu strukturālos trūkumus un veicinātu labvēlīgus apstākļus

---

10 Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Itālijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10160/21 INIT; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

11 Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 8. decembris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (2021. gada 13. jūlijs) par Itālijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 16051/2023 INIT).

12 SWD(2024) 612 final.

13 SWD(2024) 104 final.

ražīguma pieaugumam. Darba tirgus apstākļi pēdējos gados ir uzlabojušies, un tie nav radījuši spiedienu uz algām. Līdzdalības līmenis darba tirgū ir sasniedzis rekordaugstu līmeni, lai gan tas joprojām ir salīdzinoši zems. Finanšu sektors ir vēl vairāk nostiprinājies, uzlabojoties banku aktīvu kvalitātei un rentabilitātei, savukārt Itālijas bankas savās bilancēs joprojām ir lielā mērā pakļautas valsts un valsts garantētajiem aizdevumiem. Politikas rīcība ir bijusi labvēlīga neaizsargātības novēršanai, tostarp īstenojot ANP, kas cita starpā veicina ražīgumu un potenciālo IKP pieaugumu, lai palīdzētu samazināt valsts parāda attiecību ilgākā termiņā. ANP īstenošanas tempa saglabāšana joprojām ir būtiska, un būtu lietderīgi īstenot papildu politikas centienus. Ir skaidrs, ka ir jārīkojas aktīvāk, lai samazinātu augsto valsts parāda attiecību. Reformētais Stabilitātes un izaugsmes pakts, tostarp pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras piemērošana, piedāvā piemērotu un stingru uzraudzības mehānismu, lai novērstu fiskālās stabilitātes riskus un papildinātu uzraudzību saskaņā ar MNNP.

(11) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem[14] Itālijas vispārējās valdības budžeta deficīts no 8,6 % no IKP 2022. gadā samazinājās līdz 7,4 % 2023. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds no 140,5 % no IKP 2022. gada beigās saruka līdz 137,3 % 2023. gada beigās. Kā paziņots fiskālās politikas norādēs 2024. gadam[15], Komisija veic priekšdarbus, lai sāktu uz deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām. Komisija 2024. gada 19. jūnijā pieņēma ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu[16]. Minētajā ziņojumā bija novērtēts Itālijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā pārsniedza atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka, ņemot vērā šo novērtējumu un ņemot vērā saskaņā ar LESD 126. panta 4. punktu izveidotās Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu, Komisija plāno jūlijā ierosināt sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, iesakot Padomei pieņemt lēmumu saskaņā ar 126. panta 6. punktu, ar ko konstatē pārmērīgu budžeta deficītu Itālijā.

(12) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica[17] Itālijai nodrošināt to, ka 2023. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu, lai tas nepārsniegtu vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugumu[18], ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Tajā pašā laikā Itālijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Itālijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm

---

14 *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2024.

15 COM(2023) 141 final.

16 Komisijas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums (19.6.2024., COM(2024) 598 final).

17 Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Itālijas valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas 2022. gada stabilitātes programmu (OV C 334, 1.9.2022., 96. lpp.).

18 Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada pavasara prognozi, vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugums Itālijā 2023. gadā nominālā izteiksmē ir bijis 5,9 %, ņemot vērā 10 gadu vidējo reālo potenciālo izaugsmes tempu un 2023. gada IKP deflatoru.

fiskālās politikas nostāja[19] 2023. gadā bija nedaudz ekspansīva: 0,3 % apmērā no IKP, šajā kontekstā ņemot vērā augstu inflāciju. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā bija bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 1,0 % no IKP, un atbilda Padomes ieteikumam. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu bremzējošā ietekme bija saistīta ar samazinātajām to (uz konkrētiem mērķiem vērsto un nevērsto) ārkārtas atbalsta pasākumu izmaksām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kas veikti, reaģējot uz enerģijas cenu pieaugumu (par 1,4 procentpunktu no IKP). Pensijas un nodokļu ķīļa samazinājumi darbaspēka izmaksās bija galvenie valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieauguma virzītājspēki. Izdevumi, kas finansēti no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem, 2023. gadā veidoja 0,8 % no IKP. Valsts finansētās investīcijas 2023. gadā bija 2,9 % no IKP – salīdzinājumā ar 2022. gadu ir vērojams palielinājums par 0,3 procentpunktiem. Itālija no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēja papildu investīcijas. Tā finansēja publiskās investīcijas, kas sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, tādās no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem ES fondiem daļēji finansētās jomās kā viedo tīklu stiprināšana, "Tirēnu savienojuma" izbūvēšana, ātru sabiedriskā transporta sistēmu izstrāde, ūdeņraža ražošana degradētās rūpnieciskās teritorijās, ātrdarbīga interneta savienojumi un publiskās pārvaldes digitalizācija.

(13) 2024. gada stabilitātes programmas galvenās prognozes ir šādas. Budžeta prognožu pamatā esošajā makroekonomikas scenārijā paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 1,0 % un 2025. gadā par 1,2 %, turklāt SPCI inflācija 2024. gadā plānota 1,2 % apmērā un 2025. gadā 1,8 % apmērā. Gaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts saskaņā ar nemainīgu likumdošanas scenāriju samazināsies līdz 4,3 % no IKP 2024. gadā un palielināsies līdz 3,7 % no IKP 2025. gadā, turklāt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs palielinājusies par 0,5 procentpunktiem līdz 137,8 % un pēc tam 2025. gada beigās būs palielinājusies līdz 138,9 %. Prognozēts, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies līdz 3,0 % no IKP 2026. gadā un 2,2 % 2027. gadā. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts, sākot no 2026. gada nepārsniegs deficīta atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Toties paredzams, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP turpinās palielināties līdz 139,8 % 2026. gadā un nedaudz samazināsies līdz 139,6 % 2027. gadā.

(14) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 0,9 % un 2025. gadā par 1,1 %, taču SPCI inflācija 2024. gadā plānota 1,6 % apmērā un 2025. gadā 1,9 % apmērā.

(15) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 4,4 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās sasniegs 138,6 %. Prognozētais deficīta samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgu izbeigšanu un daudz

[19] Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (un neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

zemākās budžeta izmaksas saistībā ar nodokļu kredītiem mājokļu renovācijai (¼ % no IKP no aptuveni 3½% 2023. gadā), ko izraisīja izmaiņas tiesību aktos, kuru rezultātā arī jauni nodokļu kredīti tika statistiski klasificēti kā "nemaksājami" (lai gan iepriekšējie nodokļu kredīti tika klasificēti kā "maksājami"). Parāda attiecības pret IKP pieaugums 2024. gadā atspoguļo krasu atlikumu un plūsmu korekcijas pieaugumu, ko izraisīja 2021.–2023. gada nodokļu kredītu mājokļu renovācijai novēlotā ietekme uz naudas plūsmu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja 2024. gadā būs bremzējoša – tā 3,1 % no IKP.

(16) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma neatmaksājamā atbalsta ("dotācijām") 2024. gadā tiks finansēti izdevumi, kuru vērtība atbilst 0,6 % no IKP (salīdzinājumā ar 0,8 % no IKP 2023. gadā). No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām finansētie izdevumi dos iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Itālijas vispārējās valdības bilanci un valsts parādu. Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma aizdevumiem 2024. gadā tiks segti izdevumi, kuru vērtība atbilst 1,3 % no IKP (salīdzinājumā ar 0,3 % no IKP 2023. gadā).

(17) Padome 2023. gada 14. jūlijā ieteica[20] Itālijai nodrošināt, ka 2024. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu[21] nominālo pieaugumu līdz ne vairāk kā 1,3 %. Dalībvalstis tika aicinātas sava 2023. gada budžeta izpildes gaitā un 2024. gada budžeta plāna projektu sagatavošanas gaitā ņemt vērā, ka Komisija, pamatojoties uz 2023. gada budžeta izpildes rezultātu datiem, ierosinās Padomei sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi Itālijas neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā samazināsies par 2,8 %[22], tātad šis rādītājs nesasniedz ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Šie mazākie izdevumi salīdzinājumā ar valsts finansēto neto primāro izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2024. gadā atbilst 2,0 % no IKP. Tomēr neto izdevumi 2023. gadā bija lielāki, nekā ieteikuma brīdī tika prognozēts (par 2,9 % no IKP). Tāpēc, tā kā ieteikums attiecībā uz 2024. gadu bija formulēts kā pieauguma temps, atbilstības novērtējumā ir jāņem vērā arī 2023. gada bāzes efekts. Ja neto izdevumi 2023. gadā būtu bijuši tādi, kādi tie tika prognozēti ieteikuma pieņemšanas laikā, attiecīgais neto izdevumu pieauguma temps 2024. gadā būtu bijis par 0,9 % no

---

20 Padomes Ieteikums (2023. gada 14. jūlijā) par Itālijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas 2023. gada stabilitātes programmu (OV C 312, 1.9.2023., 105. lpp.).

21 Neto primārie izdevumi tiek definēti kā valsts finansētie izdevumi, no kuriem atņemti i) diskrecionārie ieņēmumu pasākumi, ii) procentu izdevumi, iii) cikliskā bezdarba izdevumi un iv) vienreizējie un citi pagaidu pasākumi.

22 Tajā ņemti vērā vienreizējie pasākumi 0,04 % apmērā no IKP 2024. gadā saistībā ar dažādiem ieturamiem nodokļiem un ieņēmumiem, kas saistīti ar nodokļu maksātājiem, kuri brīvprātīgi noregulēja savu iepriekšējo nodokļu stāvokli (tā dēvētā "tregua fiscale"), ar samazinātām sankcijām un naudas sodiem, ko kompensē intervences pasākumi saistībā ar plūdiem, kuri skāra Itāliju 2023. gada maijā (kā arī 0,3 % no IKP 2023. gadā saistībā ar dažādiem ieturējuma nodokļiem un ieņēmumiem, kas saistīti ar nodokļu maksātājiem, kuri brīvprātīgi noregulēja savu iepriekšējo nodokļu stāvokli (t. s. "tregua fiscale") ar samazinātām sankcijām un naudas sodiem, ko tikai daļēji kompensē intervences pasākumi saistībā ar plūdiem, kas skāra Itāliju 2023. gada maijā). Padome 2023. gada 14. jūlijā arī atsaucās uz postošajiem plūdiem, kas skāra Itāliju 2023. gada maijā, un vienojās, ka tiešā ārkārtas atbalsta izmaksas saistībā ar minētajiem plūdiem tiks ņemtas vērā turpmākajos atbilstības novērtējumos un ka tās principā tiks uzskatītas par vienreizējiem un pagaidu pasākumiem.

IKP augstāks nekā ieteiktais pieauguma temps. Tādēļ vērtējums ir tāds, ka pastāv risks, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi ne pilnībā atbilst ieteikumam.

(18) Turklāt Padome ieteica Itālijai 2023. un 2024. gadā pēc iespējas drīz izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus un attiecīgos ietaupījumus izmantot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Padome arī precizēja, ka tad, ja enerģijas cenas atkal pieaugtu un tāpēc būtu nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai būtu jāturpina esošie pasākumi, Itālijai būtu jānodrošina, ka tie ir vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un saglabā stimulus taupīt enerģiju. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi enerģētikas atbalsta pasākumu prognozētās neto budžeta izmaksas[23] tiek lēstas 1,0 % no IKP 2023. gadā un 0,0 %, 2024. gadā. Ja attiecīgie ietaupījumi atbilstoši Padomes ieteikumam tiktu izmantoti valdības budžeta deficīta mazināšanai, minētās prognozes 2024. gadā nozīmētu fiskālo korekciju 1,0 % apmērā no IKP (neto valsts finansēto primāro izdevumu[24] bremzējošā ietekme uz fiskālo nostāju šajā gadā būtu 2,7 % apmērā no IKP). Tomēr to nosaka citu kapitālizdevumu bremzējošā ietekme 3,2 % apmērā no IKP, kas galvenokārt ir saistīta ar iepriekš minēto kraso to subsīdiju samazinājumu, kuras saistītas ar nodokļu kredītiem mājokļu renovācijai 2024. gadā. Vienlaikus tiek prognozēts, ka neto valsts finansēto kārtējo primāro izdevumu ietekme uz fiskālo nostāju, ko ietekmē pašreizējo enerģētikas atbalsta pasākumu pakāpeniska izbeigšana, būs ekspansīva 0,4 % apmērā no IKP, norādot, ka ekspansīvai politikai, kas 2024. gadā palielina neto kārtējos izdevumus, tostarp darbaspēka nodokļu īpatsvara samazināšanu darbaspēka izmaksās, pilnībā tiks izmantoti 0,8 % no IKP ietaupījumiem no minētajiem pašreizējiem enerģētikas atbalsta pasākumiem. Tiek prognozēts, ka enerģētikas atbalsta pasākumi tiks izbeigti pēc iespējas drīz 2023. un 2024. gadā. Tas atbilst Padomes ieteiktajam. Tomēr netiek prognozēts, ka attiecīgie ietaupījumi tiks pilnībā izmantoti valdības budžeta deficīta samazināšanai. Pastāv risks, ka tas nenodrošinās atbilstību Padomes ieteikumam.

(19) Padome turklāt Itālijai ieteica saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt Atveseļošanas un noturības mehānisma dotāciju un citu ES fondu efektīvu apguvi, jo īpaši nolūkā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi valsts finansētās publiskās investīcijas 2024. gadā būs 2,8 % no IKP (2023. gadā tās bija 2,9 % no IKP)[25]. Tas atbilst Padomes ieteikumam. Paredzams, ka publiskie izdevumi, kas tiek finansēti no ieņēmumiem no ES fondiem, tai skaitā no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām, 2024. gadā samazināsies līdz 0,8 % no IKP (1,2 % no IKP 2023. gadā), galvenokārt saistībā ar *ReactEU*.

(20) Pamatojoties uz prognozes sagatavošanas termiņā zināmajiem politikas pasākumiem un pieņemot, ka politika nemainīsies, Komisija savā 2024. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2025. gadā būs 4,7 % no IKP. Deficīta pieaugums

---

23 Šis lielums atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksas, ievērojot ieņēmumus un izdevumus un attiecīgā gadījumā atskaitot ieņēmumus no nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidīto papildu peļņu.

24 Šī ietekme tiek noteikta kā vispārējās valdības primāro izdevumu izmaiņas, atskaitot i) diskrecionāro ieņēmumu pasākumu izmaiņu ietekmi uz budžetu, ii) vienreizējos izdevumus, iii) cikliskā bezdarba izdevumus un iv) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret nominālā IKP potenciālā pieauguma vidēja termiņa (10 gadu) vidējo rādītāju, izsakot kā attiecību pret nominālo IKP.

25 Noapaļojot ar līdz pirmajam ciparam aiz komata, valsts finansēto publisko investīciju starpība laikposmā no 2023. līdz 2024. gadam ir 0,0.

2025. gadā galvenokārt atspoguļo gaidāmo nodokļu īpatsvara darbaspēka izmaksās samazinājumu pagarināšanu un procentu izdevumu turpmāku pieaugumu. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās turpinās palielināties un sasniegs 141,7 %. Parāda attiecības pret IKP prognozētais pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo mazāk labvēlīgo procentu likmju un izaugsmes likmju starpību un parādu palielinošu atlikumu un plūsmu korekciju, kas saistīta ar valdības atbalstītas mājokļu renovācijas novēloto ietekmi uz naudas plūsmu.

(21) Itālijas nodokļu ieņēmumi attiecībā pret IKP ir salīdzinoši augsti salīdzinājumā ar līdzīgām dalībvalstīm, un galveno ieguldījumu sniedz darbaspēka nodokļi. Pēc tam, kad parlamentā tika apstiprināts likums, kas paredz plašas pilnvaras reformēt nodokļu sistēmu, valdība pieņēma vairākus īstenošanas dekrētus. Tomēr līdz šim pieņemtie pasākumi nerisina nodokļu sistēmas galvenās problēmas, un nodokļu īpatsvara darbaspēka izmaksās samazinājumi, kas tiesību aktos noteikti tikai līdz 2024. gadam un finansēti ar pagaidu noteikumiem, ir diezgan ierobežoti. Turklāt vienotas likmes nodokļu režīmu paplašināšana, tostarp pašnodarbinātām personām, pasliktina nodokļu sistēmas horizontālo taisnīgumu un efektivitāti, samazinot pārdali, dodot priekšroku konkrētām nodokļu maksātāju kategorijām un kavējot uzņēmējdarbības izaugsmi. Turklāt, lai gan atveseļošanas un noturības plāna ietvaros tiek īstenoti vairāki svarīgi pasākumi nodokļu administrēšanas un vienkāršošanas jomā, piemēram, iepriekš aizpildītas PVN deklarācijas, citi nesen īstenotie pasākumi var negatīvi ietekmēt nodokļu saistību izpildi. Tie ietver piecu gadu termiņu nodokļu rēķinu iekasēšanai, sankciju samazināšanu saistībā ar izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un sociālā nodrošinājuma iemaksām un nodokļu amnestijai līdzīgu pasākumu atjaunošanu. Cieša uzraudzība ir nepieciešama arī tam, kā nodokļu maksātāja un administrācijas iepriekšējas vienošanās sistēma ietekmē nodokļu saistību izpildi mazajiem uzņēmumiem. Kopumā strukturālāka un izaugsmei labvēlīgāka nodokļu sistēmas reforma prasītu budžeta ziņā neitrālu nodokļu sloga novirzīšanu no produktīviem faktoriem uz citiem avotiem, kas mazāk kaitē izaugsmei. Šajā sakarā vēl nav zināma sīkāka informācija par plānoto pievienotās vērtības nodokļa racionalizēšanu, savukārt kadastrālo vērtību, kas lielā mērā ir novecojušas un atšķiras no tirgus vērtībām, atjaunināšana netika iekļauta likumā, kas ļauj veikt nodokļu reformu. Turklāt saistībā ar publiskām koncesijām, tostarp pludmalēm, ir novēroti ievērojami ieņēmumu zaudējumi. Turklāt, neraugoties uz salīdzinoši lielajiem ieņēmumiem no vides nodokļiem, Itālijas nodokļu sistēma varētu labāk atbalstīt zaļo pārkārtošanos, jo īpaši saskaņojot nodokļus ar enerģijas avotu un transportlīdzekļu, tostarp dienesta automašīnu, CO_2 emisiju līmeni.

(22) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka tās palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, – visas vai ievērojamu to daļu. Šajā saspringtajā termiņā ir svarīgi nekavējoties turpināt efektīvu plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās uzlabotu Itālijas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Lai izpildītu plānā noteiktās saistības līdz 2026. gada augustam, Itālijai ir svarīgi turpināt reformu īstenošanu un paātrināt investīcijas, novēršot nesen parādījušos kavējumus un vienlaikus nodrošinot ievērojamu administratīvo kapacitāti. Īpaša uzmanība jāpievērš investīcijām, kas ir ļoti koncentrētas ap atveseļošanas un noturības plāna īstenošanas perioda beigām. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos

partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.

(23) Gatavojot kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatu, Itālijai saskaņā ar Regulas 2021/1060 18. pantu līdz 2025. gada martam jāpārskata katra programma, cita starpā ņemot vērā 2024. gada konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjautājumus, kā arī tās nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Uz pārskata pamata notiek katrā programmā iekļautā ES finansējuma galīgā piešķiršana. Lai gan Itālija ir panākusi progresu kohēzijas politikas un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, joprojām pastāv problēmas, un starp centrālo un ziemeļdaļu un dienviddaļu joprojām pastāv reģionālas atšķirības. Ir izšķiroši svarīgi paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu un stiprināt administratīvās spējas valsts un jo īpaši vietējā līmenī. Programmās iekļautās prioritātes vēl aizvien ir aktuālas. Papildus administratīvo spēju pasākumiem ir īpaši svarīgi strauji īstenot investīcijas pētniecībā, inovācijā un konkurētspējā, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos, līdztekus infrastruktūras attīstības plāniem un reģionālajām viedās specializācijas stratēģijām. Itālijai būtu jāturpina uzlabot būtisko sabiedrisko pakalpojumu, jo īpaši ūdensapgādes un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, kvalitāti dienvidos, tostarp veicinot individuālu operatoru pakalpojumu izmantošanu reģionālā līmenī. Joprojām ir svarīgi veicināt prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, tostarp, lai sekmētu zaļo pārkārtošanos, palielinot terciārās izglītības iegūšanu un apmācībā iesaistīto pieaugušo īpatsvaru. Prioritāte joprojām ir to jauniešu skaita samazināšana, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, uzlabojot izglītības sistēmu un mērķtiecīgāk pievēršoties aktīvai darba tirgus politikai, jo īpaši dienvidos. Turklāt ir jāturpina atbalstīt sieviešu nodarbinātību, palielinot cenas ziņā pieejamu un kvalitatīvu agrīnās bērnu aprūpes piedāvājumu. Itālija varētu arī izmantot Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas iniciatīvu, lai atbalstītu industriālo ekosistēmu pārveidi, jo īpaši dienvidos. Efektīva intervence varētu ietvert integrētu rūpniecības politiku, kas atbalsta stratēģisku tehnoloģiju izstrādi un izmantošanu, jo īpaši tādās jomās kā digitālā inovācija, tīra enerģija un resursefektivitāte, jo īpaši nozarēs, kas jau ir spēcīgi pārstāvētas dienvidos, piemēram, autobūves un aeronautikas nozarē. Stratēģiskais plāns jaunajai vienotajai speciālajai ekonomikas zonai dienvidos varētu kļūt par saskaņotu satvaru uzņēmējdarbības inovācijas un produktivitātes veicināšanai, pievēršoties kritiski svarīgiem projektiem un stiprinot integrāciju visās vērtības ķēdēs.

(24) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjautājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un citos ES fondos, Itālija saskaras ar vairākiem papildu problēmjautājumiem, kas saistīti ar nodokļu sistēmu, demogrāfiju, tostarp tās ietekmi uz fiskālo ilgtspēju, industriālo stratēģiju un konkurences politiku.

(25) Itālija ir viena no ES dalībvalstīm, kurā ir vislielākais iedzīvotāju vidējais vecums, zemākais dzimstības līmenis un to sieviešu vecums, kuras dzemdē pirmo bērnu, ir augstāks par vidējo. Migrācijas bilance joprojām ir pozitīva, taču tā vairs nekompensē zemo dzimstības līmeni. Rezultātā darbspējīgā vecuma iedzīvotāju skaits turpina samazināties, ierobežojot potenciālo izaugsmi. Nelabvēlīgas demogrāfiskās norises līdz 2040. gadam palielinās pensiju izdevumus kā daļu no IKP, ko vēl vairāk saasinās pēdējos gados ieviestās priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas. Paredzams, ka ilgtermiņā pensiju izdevumi pakāpeniski samazināsies, arī pateicoties 2011. gada pensiju reformai, ja vien tā tiks pilnībā īstenota, tostarp ierobežojot priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas. Spēcīgāku un iekļaujošāku darba tirgu sievietēm un jauniešiem, kā arī augstāku darbvietu kvalitāti, tostarp zemāku nodarbinātu personu nabadzības līmeni un nestandarta nodarbinātībā iesaistītu darba ņēmēju labāku

piekļuvi sociālajai aizsardzībai, var palīdzēt mazināt demogrāfiskās problēmas. Šajā nolūkā svarīga nozīme varētu būt arī ar ģimeni saistītai politikai, tostarp pasākumiem, lai veicinātu darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlīdzīgas iespējas, kā arī pieejamus un kvalitatīvus aprūpes pakalpojumus. Turklāt migrāciju varētu izmantot arī tam, lai novērstu demogrāfisko lejupslīdi, jo īpaši īstermiņā un vidējā termiņā. Lai gan 2024. gadā veiktie pasākumi palielina Itālijā uzņemto trešo valstu valstspiederīgo skaitu un vienkāršo ārvalstīs iegūtās izglītības atzīšanu, visaptveroša stratēģija augsti kvalificētu darba ņēmēju un studentu piesaistīšanai un noturēšanai joprojām ir būtiska, lai cīnītos pret intelektuālā darbaspēka emigrāciju un novērstu demogrāfiskās tendences. Šajā kontekstā visi šie pasākumi arī palīdzētu atbalstīt augšupēju sociālo konverģenci saskaņā ar Komisijas dienestu otrā posma analīzi, kuras pamatā ir sociālās konverģences sistēmas iezīmes[26].

(26) Dienvidu ekonomika veicināja atveseļošanu pēc Covid-19. Tomēr dienvidu reģioniem joprojām ir raksturīga saimnieciskā darbība ar zemāku pievienoto vērtību nekā centrālās un ziemeļu daļas reģionos. Turklāt paredzams, ka dienvidu eksportu jo īpaši ietekmēs dekarbonizācijas centieni. Vairāki politikas pasākumi atbalsta saimniecisko darbību dienvidos, jo īpaši nodokļu atvieglojumus. Itālija 2023. gadā izveidoja vienotu speciālu ekonomikas zonu dienvidiem un atbildību par iepriekšējām zonām nodeva vienotai struktūrai Ministru padomes prezidentūras ietvaros. Stratēģiskais plāns šai zonai vēl ir jāapstiprina. Atveseļošanas un noturības mehānisms un citi ES fondi veicina investīcijas un reformas dienvidu reģionos. Ir vajadzīga rūpniecības un attīstības stratēģija dienvidos, lai mērķtiecīgāk virzītu pašreizējos politikas pasākumus un uzlabotu ES un valstu investīciju pievienoto vērtību. Šajā ziņā dienvidos ir ievērojams potenciāls vairākās nozarēs, piemēram, loģistikā Vidusjūras reģionā un atjaun;īgās enerģijas vērtības ķēdēs. Turklāt zinātnes un uzņēmējdarbības saikņu stiprināšana, lai zinātnes atziņas pārvērstu praktiskos risinājumos, ir būtiska rūpniecības atjaunošanai un dienvidu pozicionēšanai globālajās vērtību ķēdēs. Šajā nolūkā būs svarīgi vēl vairāk institucionalizēt tehnoloģiju nodošanas biroju lomu, jo īpaši dienvidos, piemēram, stiprinot administratīvās spējas. Šo stratēģisko nozaru noteikšana un atlase attīstības stratēģijā ir būtisks faktors, lai palielinātu dienvidu reģionu konkurētspēju, un tam ir pozitīva ietekme valsts līmenī. Pievēršanās pašreizējiem politikas pasākumiem un plānoto investīciju koncentrēšana uz šīm nozarēm var vēl vairāk palielināt to ekonomisko ietekmi.

(27) Uzlabojumi darījumdarbības vidē veicinātu darījumdarbības garu, un labāki konkurences pamatnosacījumi nāktu par labu efektīvākai resursu sadalei un radītu konkurenci un ražīguma pieaugumu. Lielāka konkurence un labāks nozaru regulējums arī nāktu par labu patērētājiem un uzlabotu valsts finanses, palīdzot novērst Itālijas neaizsargātību pret lielo valsts parādu un vājo ražīguma pieaugumu, kā minēts 10. apsvērumā. 2022. gada ikgadējais konkurences likums, kas tika pieņemts 2023. gada decembrī, būs pienācīgi jāīsteno. Saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem Itālijas atveseļošanas un noturības plānā ir paredzēts katru gadu pieņemt konkurences likumu. Tomēr tajos nav norādītas visas nozares, uz kurām attiecas ikgadējie konkurences tiesību akti. Likumdošanas iniciatīva jo īpaši ir nepieciešama saistībā ar mazumtirdzniecību – noteikumiem par veikalu atvēršanas darba laikiem un pārdošanas veicināšanas pasākumiem – attiecībā uz reglamentētām profesijām, jo īpaši, lai atvieglotu piekļuves nosacījumus, kā arī attiecībā uz dzelzceļu, kur reģionālā transporta un starppilsētu pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai ir jābūt

[26] SWD(2024) 132 final.

konkurētspējīgai. Turklāt Itālijas konkurences iestāde uzskata, ka vairākās citās nozarēs, piemēram, pasta pakalpojumu, zāļu, tirdzniecības kameru un transportlīdzekļu nomas ar šoferi pakalpojumu nozarē, joprojām pastāv būtiski konkurences šķēršļi.

Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2024. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Itālijai palīdzēs īstenot pirmo, otro, trešo un ceturto eurozonai adresēto ieteikumu,

(28) Ņemot vērā Komisijas sagatavoto padziļināto pārskatu un tās secinājumu par nelīdzsvarotības pastāvēšanu, ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3. un 4. ieteikumā. 1. ieteikumā minētā politika palīdzēs novērst neaizsargātību, kas saistīta ar lielu valdības parādu. Politika, kas minēta 2., 3. un 4. ieteikumā, palīdz novērst vājās vietas, kas saistītas ar vāju ražīguma pieaugumu, kas savukārt atbalsta potenciālo IKP pieaugumu, un tādējādi arī palīdz īstenot 1. ieteikumu. 1., 2., 3. un 4. ieteikums palīdz gan novērst nelīdzsvarotību, gan īstenot eurozonai adresēto ieteikumu saskaņā ar 27. apsvērumu,

AR ŠO IESAKA Itālijai 2024. un 2025. gadā rīkoties šādi.

1. Laikus iesniegt vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu. Saskaņā ar reformētā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām ierobežot neto izdevumu[27] pieaugumu 2025. gadā tiktāl, ka tas atbilst vispārējās valdības parāda ticamai lejupejošai trajektorijai vidējā termiņā, un samazināt vispārējās valdības budžeta deficītu, lai tuvotos Līgumā noteiktajai atsauces vērtībai, kas ir 3 % no IKP. Padarīt nodokļu sistēmu labvēlīgāku izaugsmei, galveno uzmanību pievēršot nodokļu īpatsvara samazināšanai darbaspēka izmaksās un saskaņā ar fiskālās ilgtspējas mērķiem, tostarp samazinot nodokļu izdevumus un atjauninot kadastrālās vērtības, vienlaikus nodrošinot taisnīgumu un progresivitāti un atbalstot zaļo pārkārtošanos.

2. Stiprināt administratīvo spēju ES līdzekļu pārvaldīšanai, paātrināt investīcijas un saglabāt reformu īstenošanas tempu. Novērst nesen parādījušos kavējumus, lai varētu turpināt ātru un efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, nodrošinot reformu un investīciju pabeigšanu līdz 2026. gada augustam. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu. Saistībā ar vidusposma pārskatīšanu turpināt koncentrēties uz saskaņotajām prioritātēm, vienlaikus ņemot vērā Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas piedāvātās iespējas uzlabot konkurētspēju.

3. Lai mazinātu ietekmi uz potenciālo izaugsmi, risināt negatīvās demogrāfiskās tendences, tostarp piesaistot un noturot augsti kvalificētus darba ņēmējus un risinot darba tirgus problēmas, jo īpaši attiecībā uz sievietēm, jauniešiem un nabadzību nodarbinātu personu ar nestandarta līgumiem vidū.

---

[27] Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktu "neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, atskaitot procentu izdevumus, diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

4. Izstrādāt industriālo un attīstības stratēģiju, lai mazinātu teritoriālo plaisu, racionalizējot pašreizējos politikas pasākumus un ņemot vērā galvenos infrastruktūras projektus, kā arī stratēģiskās vērtības ķēdes. Novērst konkurences ierobežojumus, jo īpaši mazumtirdzniecības nozarē, reglamentētās profesijās un dzelzceļos.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs